

МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс “Історія України” спрямований на поглиблення знань студентів з історії своєї Батьківщини., підвищення їх загальної і політичної культури на етапі національного відродження України.

Вивчення історії українського народу, як складової частини всесвітньої історії повинно допомагати студентам зрозуміти місце і роль України як невід’ємної частини європейської та загальнолюдської цивілізації.

Життя вимагає нового розуміння історії України, повернення із забуття цілого ряду подій, явищ, осіб, героїчних вчинків наших предків, правди про захисників, духовних просвітителів рідної землі.

В процесі вивчення курсу студенти повинні глибше осмислити основні історичні події та етапи нашої державності, зокрема, роль Київської Русі, Галицько-Волинської та Козацько-Гетьманської держави, часу УНР та сьогодення, починаючи від прийняття Верховною Радою 24 серпня 1991 року доленосної хартії – “акт про державну незалежність України”. Глибшому вивченню належить ціла плеяда несправедливо забутих політичних і військових лідерів, діячів української культури, активних керівників учасників національно-визвольних подій, зокрема Петра Сагайдачного, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Михайла Грушевського, Володимира Винниченка та інших.

Вивчаючи курс “Історії України”, **студенти повинні знати:**

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільності;
- витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежності української держави;
- діяльність історичних осіб та політичних партій.

Студенти повинні уміти:

- всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення;
- порівнювати, оцінювати, пояснювати історичні факти на основі здобутих із різних джерел знань;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позицій загальнолюдських цінностей;
- користуватися категорійно-політичним апаратом історичної науки;
- брати активну участь у громадському політичному житті, мати чітку громадську позицію;
- вміти аргументовано, на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, визначати помилки та прояви упередженості в міркуваннях, критично ставитися до тенденційної інформації;
- застосовувати дані науки історії України для вирішення професійних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко О.Ю. Історія України. – К., Академія, 1999.
2. Жуковський Д., Субтельний О. Нарис історії України. – К., 1992.
3. Кульчицький С.В., Коваль М.В. Історія України Матеріали до підручника 10-11 кл. – К., 1992.
4. Полонська-Василенко Н. Історія України. – Т. 1, 2 – К., Либідь, 1992.
5. Субтельний О. Історія України. – К., Либідь, 1993.
6. Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Ч. 1. 1917 – 1945. – К., 1999.
7. Турченко Ф.Г., Панченко, Тимченко. Новітня історія України – Ч. 2. 1945-1998. – К., Генеза, 1999.

Додаткова

1. Аркас М. Історія України-Русі. – К., Вища школа, 1993.
2. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. – І., 1992.
3. Давня історія України, Книга 1. – К., Либідь, 1994.
4. Історія України. Нове бачення. – Т.1. – К., 1995.
5. Єфименко О.Л. Історія України та її народу. – К., Мистецтво, 1992.
6. Культура і побут населення України. – К., 1993.
7. Крип'якевич І.П. Історія України. – Л., 1990.
8. Малик В.Б., Чуприна В. Історія Української державності. – Л., Світ, 1995.
9. Сторінки історії України ХХ ст.. – К., Освіта, 1992.
10. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків у 3 томах. – К., 1990.

Тематика рефератів

1. Проблеми походження українського етносу в історичній літературі.
2. Походження української національної символіки.
3. Концепції походження держави Київська Русь та її назви.
4. Культура Київської Русі.
5. Проблема походження козацтва в історичній літературі.
6. Заняття, побут, звичаї, військове мистецтво козаків.
7. Голодомор 1932-1933 рр. на Україні.
8. Проблема ОУН-УПА в національно-визвольному русі.
9. Формування багатопартійності в Україні.
10. Зовнішня політика незалежної України.
11. Релігійне життя в незалежній Україні.
12. Сучасна українська діаспора.
13. Сучасні проблеми української держави і шляхи їх розв'язання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНОК

Оцінка “відмінно” виставляється студенту, який протягом семестру систематично працював, на іспиті показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів вільно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, відчуває взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їх значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності в розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення та поповнення знань.

Оцінка “добре” виставляється студенту, що виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення та поновлення в ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка “задовільно” виставляється студенту, що виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповіді на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подальшого подолання під керівництвом викладача.

Оцінка “незадовільно” виставляється студентові, який не виявив достатніх знань основного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при дальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

***Перелік питань для здачі модуля № 1
для студентів другого курсу всіх спеціальностей***

1. Хронологічні рамки і характерні особливості трипільської культури.
2. Кочові племена на території України.
3. Проаналізуйте історичне значення грецьких колоній в Північному Причорномор'ї.
4. Походження, звичаї, суспільний розвиток східних слов'ян.
5. Дайте характеристику виникнення та становлення давньоруської держави.
6. Київська Русь за часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
7. Назвіть причини феодалної роздрібненості Київської Русі.
8. Особливості розвитку культури IX-XII століть.
9. Дайте характеристику Галицько-Волинської держави.
10. Становище українських земель в складі Великого князівства Литовського (XIV-XVI століття).
11. Причини і наслідки Кревської унії 1385 року.
12. Суть і спрямованість Люблінської унії 1568 року.
13. Берестейської унії 1596 року, її причини і наслідки.
14. Культура України XIV-XVI століть.
15. Причини, характер, рушійні сили визвольної війни українського народу проти Речі Посполитої (середина XVII століття).
16. Козацько-селянське повстання кінця XVI початку XVII століття.
17. Виникнення українського козацтва.
18. Розкрийте умови і наслідки укладання Переяславсько-Московського договору 1654 року.
19. Дайте характеристику розвитку українських земель в другій половині XVII століття.
20. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії другої половини XVIII століття.
21. Особливості розвитку українських земель в першій половині XIX століття.
22. Дайте характеристику суспільно-політичним рухам першої половини XIX століття.
23. Дайте аналіз становища західноукраїнських земель під владою Австрійської імперії першої половини XIX століття.
24. Розкрийте суть реформ 60-70-тих років XIX століття в Російській імперії, їх наслідки для України.
25. Особливості розвитку українських земель в пореформений період (друга половина XIX століття).
26. Національно-визвольний рух по Україні в другій половині XIX століття.
27. Наддніпрянська Україна на початку XX століття.
28. Розкрийте особливості розвитку західноукраїнських земель на початку XX століття.

29. Україна в роки революції 1905-1907 років.
30. Роль і місце України в Першій світовій війні.
31. Утворення Центральної Ради, її універсали.
32. Гетьман П. Скоропадський, його уряд.
33. Утворення Директорії, її склад, соціальна база, політика.
34. Утворення ЗУНР.
35. Встановлення радянської влади в Україні в 1919 році.
36. Стан і розвиток культури в 1917-1920 роках.
37. Соціально-економічне життя в роки НЕПу (1921-1929 роки).
38. Утворення СРСР.
39. Сталінська індустріалізація країни
40. Суцільна колективізація..
41. Причини і наслідки голодомору 1932-1933 років в Україні.
42. Громадсько-політичне життя в Україні в 30-ті роки.
43. Західноукраїнські землі в 1921-1938 роках.

Перелік питань для здачі модуля №2 для студентів другого курсу всіх спеціальностей

1. Радянсько-німецькі договори 1939 року і західноукраїнські землі.
2. Окупація України військами Німеччини. «Нацистський новий порядок».
3. Розгортання руху опору на Україні.
4. Перемога Червоної Армії під Сталінградом і початок визволення території України.
5. Втрати в роки війни.
6. Культура в роки війни.
7. Особливості відбудови народного господарства України. Вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини.
8. Суспільно-політичне життя й політична боротьба в Україні в умовах деєталінізації (1953-1964 роки).
9. Політика лібералізації в сфері економіки (сер. 50-х –поч. 60 рр.)
- 10.Зародження дисидентського руху.
- 11.Реформи середини 60-тих років. Деформації в структурі економіки України, наростання екологічної небезпеки.
- 12.Політичні репресії 60-70-тих років.
- 13.Перебудова в СРСР та Україні.
- 14.Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
- 15.Перші кроки в демократизації суспільно-політичного життя і утворення нових політичних партій (1985-1991 роки).
- 16.Спроба серпневого (1991 рік) перевороту в Москві та його наслідки для України.
- 17.Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р., її історичне значення.
- 18.Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 року і вибори Президента України.
19. Назвіть причини розпаду СРСР.
- 20.Дайте характеристику символам української держави.
- 21.Створення правової бази розвитку України як демократичної держави.
- 22.Політичне життя в Україні 1994-1999 рр.
- 23.Політичне життя в Україні 1999-2004 рр.
- 24.Політичне життя в Україні в 2004-2009 рр.
- 25.Конституція 1996 р, її історичне значення.
- 26.Проблеми сучасної української економіки.
- 27.Духовне розкріпачення і початок національного відродження.
- 28.Розвиток освіти, науки в сучасній Україні.
- 29.Розвиток літератури.
- 30.Зовнішня політика та міжнародні зв'язки.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1

*“Українські землі під владою Російської та Австрійської імперії
першої половини XIX століття”*

ПЛАН.

1. Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав.
2. Національне відродження на українських землях, що перебували під владою Російської імперії.
3. Кирило-Мефодіїське товариство.
4. Характер політики Австрійського уряду щодо українців.
5. “Руська трійця”. Революція 1848 року та її наслідки.

Література:

1. О.Д. Бойко. Історія України.- К., 1999. ст. 184-215.
2. Н. Полонська-Василенко. Історія України. – К., 1999, ст.. 278-394.
3. С. Світлична. Історія України. К. – Л., 2002. ст. 117-124.
4. О. Субтельний. Історія України. К., 1993. ст. 256-314.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2

*“Україна в боротьбі за збереження державної незалежності
(1918-1920 роки)”*

ПЛАН.

1. Гетьман П. Скоропадський та його уряд. Внутрішня та зовнішня політика.
2. Утворення і прихід до влади Директорії.
3. Проголошення Західноукраїнської Народної республіки. Акт злуки ЗУНР і УНР.
4. Прихід до влади більшовиків. Встановлення політики “воєнного комунізму”.
5. Культурне і духовне життя в Україні в 1917-1920 роках.

Література

1. О. Субтельний. Історія України. - К., 1993. ст. 437.
2. М.В. Коваль. Історія України. - К., 1992. ст. 69-96.
3. Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. Ч. 1. 1917-1945 роки. – К., 1999. ст. 68-197.
4. А. Жуковський. Нарис історії України. – Л., 1993. ст. 72-84.
5. О.Л. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст. 280-321.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3

“Радянська модернізація України (1929-1939 роки)”

ПЛАН.

1. Сталінська індустріалізація України.
2. Суспільна колективізація в Україні, її наслідки.
3. Голодомор 1932-1933 років.
4. Громадсько-політичне життя в 30-тих роках.
5. Стан культури України в 20-30-ті роки.

Література

1. О. Субтельний Історія України. – К., Освіта, 1993. ст.. 496.
2. М.В. Коваль. Історія України. Матеріали до підручника 10-11 кл., ст. 103.
3. Сторінки історії України ХХ століття. – К., 1992, ст.. 61.
4. Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. Ч. 1. ст. 182-210, 223-264.
5. Бойко О.Д. Історія України. – К., ст. 339-361.
6. С. Світлична. Історія України. – К. – Л., 2002, ст. 168.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4

“Україна в 1943 р. і на завершальному етапі війни”

ПЛАН.

1. Радянсько-німецький пакт про ненапад 23 серпня 1939 року , його наслідки. Початок Другої світової війни.
2. Початок Великої Вітчизняної війни. Окупаційний режим на Україні.
3. Розгортання руху Опору на Україні.
4. Україна в 1943 році. Боротьба з ворогом у тилу.
5. Україна на завершальному етапі війни (1944-1945 роки).
6. Втрати в роки війни. Культура України в роки війни.

Література:

1. Бойко О. Д. Історія України. - К., 2002р.,ст.442
2. Світлична В. В. Історія України. – К-Л, ст.204
3. Турченко Ф. Г. Новітня історія України. - К., ст.307
4. Петровський В.В. та ін. Історія України. Неупереджений погляд. Х., 2008

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5

“Україна в умовах незалежності”

ПЛАН.

1. Політичне життя в Україні (1991-2017 роки).
2. Економічні проблеми сучасної України.
3. Становище в соціальній сфері.
4. Основні напрями в зовнішній політиці.
5. Нові тенденції в культурному та духовному житті суспільства.

Література:

1. Бойко О. Д. Історія України. – К., 2002, ст.580
2. Світлична В. В. Історія України. – К., 2002.
3. Петровський Історія України. Неупереджений погляд. – К., ст.520
4. Турченко Ф. Г. Новітня історія України. - К., 2005,ст.456

ПЕРЕЛІК
питань до екзамену з дисципліни “Історія України”
для студентів II курсу всіх спеціальностей

1. Назвіть основні археологічні періоди в межах території України, дайте їм характеристику.
2. Назвіть хронологічні рамки і характерні особливості трипільської культури.
3. Проаналізуйте історичне значення грецьких колоній у Північному Причорномор'ї.
4. Охарактеризуйте заняття, суспільний устрій, побут та звичаї східних слов'ян.
5. Охарактеризуйте соціально-економічний розвиток Київської Русі.
6. Дайте характеристику правління князів Володимира Великого (980-1015), Ярослава Мудрого (1036-1054).
7. Визначте історичне значення запровадження християнства на русі. Культура Київської русі.
8. Розкрийте причини розпаду Київської русі.
9. Дайте аналіз політичному і соціально-економічному розвитку Галицько-Волинського князівства XII-XIV століття.
10. Проаналізуйте хід боротьби руських князівств проти монголо-татарської навали.
11. Вкажіть на характерні риси господарського життя та соціального становища українського народу в складі Литовського князівства.
12. Проаналізуйте причини і наслідки Кревської унії 1385 року.
13. Розкрити суть і спрямованість Люблінської унії 1569 року.
14. Дайте аналіз змісту Берестейської унії 1596 року, її причини і наслідки.
15. Охарактеризуйте причини виникнення Запорізької Січі.
16. Розкрийте причини, характер і рушійні сили визвольної війни українського народу середини XVII століття під керівництвом Б. Хмельницького.
17. Дайте аналіз Переяславській угоді 1654 року, її наслідки для України.
18. Дайте характеристику політичного становища України в другій половині XVII століття.
19. Проаналізуйте умови Гадяцького договору 1658 року, його суть і наслідки.
20. Дайте характеристику становища Лівобережної України у 70-80-тих роках XVII століття.
21. Дайте характеристику та оцінку внутрішньої і зовнішньої політики І. Мазепи.
22. Проаналізуйте Конституцію П. Орлика, розкрийте її суть і значення.
23. Проаналізуйте причини, особливості і наслідки посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України.

24. Дайте аналіз соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської імперії у другій половині XVIII століття.
25. Проаналізуйте особливості гайдамацького руху (друга половина XVIII століття). Що таке Коліївщина? Назвіть ватажків Опришківського руху?
26. Охарактеризуйте особливості трьох поділів Речі Посполитої та їх вплив на долю українського народу.
27. Розкрийте особливості соціального та політичного становища українських земель у першій половині XIX століття.
28. Дайте оцінку діяльності Кирило-Мефодіївського товариства.
29. Дайте аналіз становища західноукраїнських земель і першій половині XIX століття.
30. Проаналізуйте причини і особливості зростання національної свідомості на Західній Україні в першій половині XIX століття.
31. Розкрийте особливості етапу і розвитку культури в Україні в першій половині XIX століття. Освіта. Наука. Література.
32. Розкрийте суть реформ 60-70-тих років XIX століття в Україні та їх наслідки.
33. Дайте аналіз соціально-економічному розвитку України в пореформений період (друга половина XIX століття).
34. Проаналізуйте особливості посилення національного гноблення українських земель в другій половині XIX століття.
35. Проаналізуйте особливості національного українського руху Громади (друга половина XIX століття).
36. Розкрийте особливості впливу революції 1905-1907 років на український національний визвольний рух.
37. Охарактеризуйте суть реформ П. Столипіна (1907-1910 роки).
38. Визначте роль і місце України в роки Першої світової війни.
39. Проаналізуйте хід Лютневої демократичної революції в Росії, початок державного відродження в Україні 1917 року.
40. Дайте характеристику діяльності Української Центральної Ради.
41. Охарактеризуйте чотири універсали Центральної Ради.
42. Дайте оцінку діяльності П. Скоропадського. Чим була зумовлена його поразка і прихід до влади Директорії.
43. Проаналізуйте особливості відновлення Української Народної Республіки, політика Директорії.
44. Розкрийте історичне значення ЗУНР. Назвіть наслідки злуки ЗУНР і УНР.
45. Розкрийте суть політики радянської влади в Україні в 1919 році. Селянські виступи.
46. Проаналізуйте стан і розвиток культури в Україні в 1917-1920 роках.
47. Проаналізуйте політику "воєнного комунізму", нова економічна політика та її наслідки.
48. Проаналізуйте наслідки входження УРСР до складу Радянського Союзу.

49. Проаналізуйте наслідки індустріалізації в Україні в 30-ті роки.
50. Розкрийте суть і наслідки політики українізації.
51. Насильницька колективізація сільського господарства в Україні, її наслідки.
52. Голодомор 1932-1933 років в Україні, його трагічні наслідки.
53. Проаналізуйте громадсько-політичне життя в Україні в 30-ті роки ХХ століття.
54. Розкрийте становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччини, Румунії в 1920-1939 роках.
55. Проаналізуйте суть і наслідки таємних протоколів до договору 23 серпня 1939 року між СРСР і Німеччиною.
56. Дайте аналіз партизанської та національно-визвольної боротьби в роки Другої світової війни.
57. Поясніть, в чому заключалась фашистська окупація України ?
58. Розкрийте наслідки війни німецько-фашистської окупації для України.
59. Голод 1946-1947 років, його причини і наслідки.
60. Охарактеризуйте особливості відбудови й розвитку промисловості України в повоєнне десятиліття.
61. Дайте визначення історичному поняттю “радянська західних областей України”.
62. Дайте аналіз суспільно-політичному життю в Україні в умовах деєталінізації (1956-1964 роки).
63. Проаналізуйте соціально-економічний розвиток УРСР в період деєталінізації (1956-1964 роки).
64. Розкрийте зміст явищ деєталінізації у сфері культури. Чому в цих умовах стримувався процес національного відродження і посилювалася русифікація ?
65. Виділіть основні причини появи дисидентського руху в Україні, його особливості.
66. Охарактеризуйте особливості стану аграрного і промислового сектора України на рубежі 50-60-тих років.
67. Поміркуйте, в чому виявилась політично-ідеологічна криза суспільства 1965-1985 років ?
68. Проаналізуйте кризові явища в політичному і культурному житті України (друга половина 60-тих – середина 80-тих років).
69. Розкрийте особливості наростання економічної кризи в період “застою” (1965-1985 роки).
70. Поміркуйте, чи можна вважати опозиційний рух реакцією на суспільну кризу в Україні в середині 60-70-тих років ХХ століття.
71. Проаналізуйте суспільно-політичну обстановку в СРСР та на Україні в роки перебудови.
72. Поміркуйте, які шляхи виходу з кризи радянської системи були запропоновані М.С. Горбачовим ?
73. Охарактеризуйте погіршення економічної ситуації в Україні в другій половині 80-тих років ХХ століття.

74. Дайте аналіз зростання політичної активності в Україні в другій половині 80-тих років XX століття.
75. Проаналізуйте спробу державного перевороту в СРСР 1991 року і України.
76. Розкрийте історичне значення проголошення Декларації про державний суверенітет України.
77. Проаналізуйте зміст Акту про незалежність України. Розкрийте його історичне значення.
78. Охарактеризуйте особливості Всеукраїнського референдуму 1991 року та виборів Президента України.
79. Проаналізуйте причини розпаду СРСР, угоду про створення співдружності незалежних держав і України.
80. Дайте характеристику символам української держави.
81. Проаналізуйте підсумки виборів до Верховної Ради України 1994 року.
82. Розкрийте нові тенденції в культурному і науковому житті незалежної України.
83. Розкрийте значення нової Конституції для процесу державотворення.
84. Дайте оцінку релігійному життю в незалежній Україні.

ПРОГРАМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни “Історія України”

№ п/п	Кількість годин	Назва розділу, теми, перелік питань	Вид роботи	Методи контролю	Навчально-методична література
1	2	3	4	5	6
1.	2	Галицько-Волинське князівство	Скласти окремий конспект	Перевірка конспекту	О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. с. 75-80
2.	2	Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – першій половині XVIII століття	Робота з літературою	Перевірка конспекту, семінар	О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. с. 75-80 В.В. Світлична, с. 97-102
3.	4	Україна на початку XX століття та в роки Першої світової війни (1914-1918)	Зробити конспект	Перевірка конспекту	О.Д. Бойко. Історія України ст.. 248-254 В. Світлична. Історія України, с. 131-132 Н. Полонська-Василенко. Історія України. ч. 2. с. 407-432
4.	2	Наступ білогвардійців на Україну в 1919 році. Більшовицько-польська війна	Скласти опорний конспект	Перевірка конспекту	Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 1. ст. 124-156 О.Д. Бойко. Історія України. ст. 313-324
5.	2	УРСР в умовах нової економічної політики (1921-1928 роки)	Написати реферативне повідомлення	Тестування	О.Д. Бойко. Історія України ст. 331-335 С. Світлична. Історія України. ст.. 168-170 Ф.Г. Турченко. Історія України. ст. 182-210

1	2	3	4	5	6
6.	2	Західноукраїнські землі в 1921-1930 рр.	Зробити опорний конспект	Усне опитування	О.Д. Бойко. Історія України ст. 369-379 В.В. Світлична, ст. 182-184 Ф.Г. Турченко. Історія України ст. 278-298
7.	4	Післявоєнна відбудова і розвиток України в 1945-1950 роках	Скласти реферативне повідомлення	Усне опитування	О.Д. Бойко. Історія України ст. 418-437 В.В. Світлична, ст. 213-216 Ф.Г. Турченко. Історія України ч. 2 ст. 6-42
8.	2	Соціальна сфера суспільства в період загострення соціально-економічної та політичної кризи (1965-1985 роки)	Прочитати, зробити висновки	Усне опитування	О.Д. Бойко. Історія України ст. 463 В.В. Світлична, ст. 223-225 Ф.Г. Турченко. Історія України. Ч.2, К., 2008

Всього: 20 годин.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота 1

ТЕМА: Галицько-Волинське князівство

1. Утворення Галицько-Волинської держави.
2. Монгольська навала на українські землі.
3. Галицько-Волинська держава за князя Данила Галицького та його наступників.

Література

- О. Субтельний. Історія України.-К., 1993 с. 67-95.
О. Бойко. Історія України. – К., 1998. с. 71-98.
Ю. Зайцев. Історія України. - Л., 1998, с. 51-85.
М. Грушевський. Історія України. – К., 1994.
І. Крип'якевич. Історія України. с. 69-90.

Методичні вказівки

В процесі опрацювання рекомендованої літератури зверніть увагу на причини розпаду Київської Русі, зростання натурального господарства, феодалних міжусобиць та ін. При цьому слід мати на увазі, що через відповідний історичний період пройшли більшість європейських країн.

Слід осмислити світове значення боротьби руських князівств проти монголо-татарської навали, а також зрозуміти її роль в завершенні розпаду Київської Русі.

При вивченні Галицько-Волинської держави, слід звернути увагу на перенесення центру української державності на захід, після 1240 року, де формується Галицько-Волинське князівство, а також на період найбільшої могутності держави – правління Данила Галицького (1238-1264 роки), який зібрав землі, завойовані ворогами під час сорокалітньої війни, заснував міста Львів та Холм, вів активну політику з Польщею та Угорщиною, прийняв королівську корону від Папи Римського, відіграв велику роль у боротьбі з монголо-татарською навалою, зупинивши їх вхід до Європи.

Студенти повинні знати:

- що являє собою Київська Русь, її історичний розвиток, причини роздробленості;
- етапи політичного розвитку Галицько-Волинського князівства;
- історичне значення Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етапи політичного розвитку Галицько-Волинської держави;
- оцінювати діяльність Галицько-Волинських князів (Романа Мстиславовича, Данила Галицького та інших).

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 1

1. Назвіть причини, які викликали роздробленість Київської Русі.
2. Визначте історичне значення Київської Русі.
3. Охарактеризуйте монголо-татарську навалу на українські землі.
4. За яких обставин утворилося Галицько-Волинське князівство ?
5. Дайте характеристику галицькому князеві Роману Мстиславовичу за таким планом:
 - 1) Внутрішня політика.
 - 2) Основані напрями зовнішньої політики.
 - 3) Моральні якості.
 - 4) Ставлення до князя в його країні та за кордоном.
6. До якого часу належить перша письмова згадка про м. Львів ?
 - а) 1256 р.
 - б) 1240 р.
 - в) 1410 р.
7. Охарактеризуйте роль Данила Галицького в історії Галицько-Волинського князівства.
8. Хто був останнім князем ?
9. Визначте історичне значення Галицько-Волинської держави.
10. Коли вперше згадується назва “Україна” і яким є її походження ?

Самостійна робота 2

ТЕМА: Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII – XVIII століття

1. Участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства.
2. Політика Московського уряду щодо Запорізької Січі.
3. Господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України в другій половині XVII століття.
4. Гетьман І. Мазепа як людина і політик.
5. П. Орлик та його Конституція України.
6. Посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України.

Література

Д. Яворницький. Історія України. - К., 1993. ст. 136.
О. Субтельний. Історія України. – К., 1999. ст. 157.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998 ст. 134-141.

Методичні вказівки

Зверніть увагу на суперечливість політичного становища українських земель в другій половині XVII ст., боротьбу різних груп козацької старшини за політичну орієнтацію на Росію, Польщу та Туреччину.

Зверніть увагу, як у складних умовах Запорізька Січ намагалась зберегти свій особливий статус, але підкресліть, що на кінець XVII століття Запоріжжя втрачає свою політичну роль, а зосереджується, в основному, на воєнних походах на боці тих чи інших угруповань.

При вивченні господарського життя і політичного устрою Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, слід звернути увагу на процес колонізації земель у верхів'ях Псла, Ворскли, Сіверського Дінця, охарактеризувати розвиток аграрних відносин на землях Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України, розвиток ремесел, промисловості, торгівлі, підкреслити особливості соціально-економічного розвитку українських земель порівняно з відповідними процесами в Московській державі, показати переваги системи органів влади на українських землях, їх відносний демократизм.

Після опрацювання рекомендованої літератури зробіть висновок, що в другій половині XVII століття відбувається занепад і повна ліквідація Гетьманщини. Слід зрозуміти намагання гетьмана Мазепи будь-якою ціною зберегти українську державність.

Ознайомитись із гетьманом П. Орликом, який намагався утворити антимосковську коаліцію і домогтися здобуття незалежності України, підкреслити роль П. Орлика в розробці теорії держави і права, врахувати, що з

Конституцією П. Орлика студенти будуть глибше ознайомлюватися при вивченні дисципліни “Основи конституційного права”.

При опрацюванні посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України, слід врахувати, що політика Петра I і була спрямована на обмеження державних прав українського народу та русифікації населення. Охарактеризувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола.

З культурою України в XVIII столітті студенти будуть ознайомлюватися при вивченні предмета “Українська та зарубіжна культура”.

Студенти повинні знати:

- причини виникнення українського козацтва;
- участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства;
- чому Запорізьку Січ називають козацькою республікою;
- чим характеризується господарське життя й політичний устрій Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України другої половини XVIII століття;
- діяльність гетьмана І. Мазепи;
- причини Шведсько-Українського союзу 1708 року;
- наслідки для України переходу І. Мазепи та частини козацтва на бік Карла XII;
- діяльність П. Орлика;
- заходи Катерини II по остаточній ліквідації автономного устрою України;
- яке історичне значення для України та Росії мало приєднання Криму.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати політику московського уряду щодо обмеження та повного скасування Гетьманщини;
- аналізувати діяльність гетьманів П. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола;
- давати оцінку діяльності гетьмана І. Мазепи.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 2

1. Що, на вашу думку, було позитивного у внутрішній політиці П. Дорошенка ?
2. Які цілі у зовнішній політиці переслідував гетьман ?
3. Які обставини завадили Дорошенкові залишатися на Лівобережжі після обрання його гетьманом обох боків України ?
4. За яких обставин Д. Многогрішний став гетьманом на Лівобережжі ? Охарактеризуйте “Глухівські статті”.
5. Які заходи здійснив гетьман І. Самойлович щодо реорганізації державного життя України ?

6. Які наслідки для України мали Бахчисарайське перемир'я 1681 року і "Вічний мир" 1686 року ?
7. Доведіть, що Запорізька Січ на кінець XVII століття втратила своє значення.
8. Коли Запорозька Січ перейшла під владу царя ?
9. Коли і за яких обставин І. Мазепа став гетьманом України ?
10. Назвіть основні напрями внутрішньої політики І. Мазепи.
11. Яку роль відіграв С. Палій і його сподвижники у заселенні земель Правобережжя та створенні полків ?
12. Якими мотивами користувався гетьман І. Мазепа, укладаючи українсько-шведський союз ?
13. До яких заходів вдався Петро І, дізнавшись про перехід Мазепи на бік шведів ?
14. Яка була мета політичної діяльності П. Орлика після смерті І. Мазепи ?
15. Назвіть основні положення Конституції П. Орлика.
16. Як ви оцінюєте діяльність гетьмана П. Орлика ?
17. Доведіть, що політика Петра І щодо України була спрямована на русифікацію та обмеження державних прав.
18. Охарактеризуйте "Решетилівські статті".
19. Порівняйте політику П. Полуботка та Д. Апостола.
20. Чому правління К. Розумовського називають періодом відродження української державності ?

Пропонуються питання стосовно соціально-економічного розвитку

1. Які зміни у земельних відносинах відбулися у Лівобережній Гетьманщині в другій половині XVII століття ?
2. Назвіть особливості системи землеволодіння в Слобідській Україні.
3. Охарактеризуйте соціальну структуру Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.
4. Що призвело до зростання міст у другій половині XVII століття ?
5. Чому Московський уряд домігся ліквідації незалежної української православної церкви ? Про які наміри це говорило ?

Складіть схему управління Лівобережної Гетьманщини Московською державою

Держава	Форма правління	Спосіб формування державних органів	Наявність основних прав і свобод населення

САМОСТІЙНА РОБОТА 3

ТЕМА: Україна на початку XX століття (1900-1914 роки)

1. Соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.
2. Причини та початок революції 1905-1907 років.
3. Столипінська аграрна реформа, її суть.
4. Загострення міжнаціональних відносин на українських землях.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст.. 248-277.

Історія України. / Навчальний посібник за ред. Алексєєва К.Л., 2002, ст. 128.

Методичні вказівки

При вивченні даної теми слід повторити “Соціально-економічне та політичне становище Російської імперії наприкінці XIX – на початку XX століть”, з курсу “Всесвітня історія”.

Вивчаючи революцію 1905-1907 років уясніть, що головним позитивним наслідком для України стала відміна заборони української мови та виникнення багаточисленних українських політичних партій і культурно-освітніх організацій.

Зрозумійте, що в Західній Україні національний рух розвивався в більш сприятливих умовах і мав значно більші здобутки, ніж у Наддніпрянщині.

Щодо економічного розвитку, слід зрозуміти складність і невичерпність аграрного питання, зрозуміти процес розвитку капіталістичних відносин і проведення столипінської реформи.

При опрацюванні питання наростання українського політичного руху, зверніть увагу, чому центром національного руху стала Західна Україна (початок XX століття), який заклад став центром політичного життя, яке значення мала діяльність митрополита А. Шептицького.

Студенти повинні знати:

- особливості економічного розвитку України на початку XX століття;
- причини революції 1905-1907 років;
- етапи проведення революції, наслідки;
- коли була проведена аграрна реформа Столипіна, її наслідки;
- які політичні партії були впливові на західноукраїнських землях.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати соціально-економічний розвиток України на початку XX століття.

ТЕМА: Україна в роки Першої світової війни (1914-1918 роки)

1. Причини і характер війни.
2. Створення СВУ. Формування Легіону Січових стрільців.
3. Воєнні дії на території України в 1914 році.
4. Українські землі в 1915-1917 роках.

Література

О. Субтельний. Історія України. ст.. 357, 418.
М.В. Коваль, С.В. Кульчицький. Історія України. ст. 266.
О.Д. Бойко. Історія України. ст. 273.
Історія України / навчальний посібник за ред. Алексєєва. / ст. 131.

Методичні вказівки

Рекомендується: повторити тему “Перша світова війна” з курсу “Всесвітня історія”. Особливу увагу зверніть на глибоке осмислення місця і ролі України в роки війни, з’ясуйте, що плани поневолення українських земель виконували обидва блоки імперіалістичних держав. Крім того, більшість українських політичних партій Східної та Західної України підтримали свої уряди в даній війні, і для українців вона стала братовбивчою, бо на різних фронтах воювали українці проти українців.

Глибше ознайомтеся із наслідками “Галицької битви 1914 року” та наступом в 1916 році генерала Брусилова, а також із створенням в Галичині Легіону Українських Січових Стрільців.

Студенти повинні знати:

- плани країн Антанти та Троїстого Союзу стосовно України;
- коли було створено СВУ, хто був керівником даної організації;
- коли був утворений Легіон Українських Січових Стрільців;
- які основні битви Першої світової війни Ви можете назвати;
- в чому трагедія українського народу ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати становище українських земель в роки Першої світової війни;
- коментувати наслідки війни для України.

Перелік питань для контролю та самоконтролю

1. Коли розпочалась Перша світова війна ?
2. Вкажіть причини Першої світової війни.
3. Поясніть, чому Україна займала значне місце у планах воюючих держав ?
4. Назвіть блоки, які було створено на початку світової війни.
5. Які наслідки мала колоніальна політика Російської та Австро-Угорської імперії для українців ?
6. Поясніть, як ви розумієте термін “національно-визвольний рух” ?
7. Назвіть причини розколу національно-визвольного руху.
8. Назвіть українські політичні організації на західноукраїнських землях та Наддніпрянській Україні. Охарактеризуйте їх ставлення до першої світової війни.
9. Покажіть на карті основні бої 1914 року.
10. Поясніть, які наслідки для воюючих держав могла мати і мала позиційна війна ?
11. Охарактеризуйте воєнну кампанію 1915 року. Вкажіть причини поразки російських військ.
12. Розгляньте основні бої 1916 року. Який вплив вони мали на подальший перебіг подій Першої світової війни ?
13. Розкрийте суть політики Російської та Австро-Угорської імперії щодо українців, які проживали на окупованих територіях.
14. Чим завершилась перша світова війна ?

Самостійна робота 4

ТЕМА: Україна в 1919-1920 роках

1. Наступ білогвардійців на Україну в 1919 році.
2. Більшовицько-польська війна. Варшавська угода.
3. Розгром Врангеля.
4. Розгром Махновського руху.

Література

О. Субтельний. Історія України. ст. 437.
О. Бойко Історія України. ст. 313.
Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 1, ст. 153.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу, слід з'ясувати величезне історичне значення цього періоду (1917-1921 роки) у спробі відновлення державності українського народу.

Важливо виділити головні причини поразки національно-визвольного руху та перемоги більшовиків, а зокрема:

1. Відсутність єдності серед лідерів і партій національно-визвольного руху.
2. Широкі маси українського населення не зовсім усвідомлювали загальнонаціональний інтерес, необхідність створення і зміцнення власної держави.
3. Помилки щодо вирішення соціальних проблем та неспроможність створити життєздатний і стабільний політичний режим, зокрема, державний апарат, армію і так далі.

Зверніть увагу на умови підписання Варшавського договору, Ризького миру.

Студенти повинні знати:

- коли Денікін почав наступ на Україну, заходи його політики;
- яку політику вели російські радянські війська щодо української державності;
- коли в Україні утвердилась монополія більшовицької партії;
- коли була підписана Варшавська угода;
- коли були розгромлені війська Врангеля і Махна ?

Студенти повинні вміти:

- аналізувати причини окупації України білогвардійцями;
- характеризувати денікінський режим в Україні;
- характеризувати процес відновлення радянської влади в Україні;
- аналізувати завершальний етап бойових дій на території України.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 4

ТЕСТИ

1. Хто які посади обіймав у “білому русі” ?
 - а) А. Денікін
 - б) О. Дутов
 - в) П. Краснов
 - а) командувач Донської армії
 - б) командувач добровольчої армії
 - в) Отаман Оренбурзького козачого війська
2. 3 весни 1919 року головним театром воєнних дій між радянськими і білогвардійськими військами став:
 - а) район Проскурова;
 - б) Донбас;
 - в) район Білої Церкви.
3. Під ударами денікінців уряд Х. Раковського залишив Київ:
 - а) у червні 1919 року;
 - б) у липні 1919 року;
 - в) у серпні 1919 року.
4. Українсько-Галицька армія та керівництво ЗУНР під тиском польських військ залишили Східну Галичину і переправилися на правий берег Збруча:
 - а) 10 червня 1919 року;
 - б) 17 липня 1919 року;
 - в) 12 серпня 1919 року.
5. Українські лідери мали такі політичні орієнтації:
 - а) Є. Петрушевич
 - б) С. Петлюра
 - а) союз з Денікіним
 - б) союз з Радянською Росією
6. Для координації дій українських збройних формувань було утворено Штаб Головного Отамана, на чолі якого став:
 - а) М. Юнаков;
 - б) М. Омелянович-Павленко;
 - в) С. Петлюра.
7. Окупована денікінцями Україна була поділена на 3 області:
 - а) Київську, Харківську, Одеську;
 - б) Київську, Харківську, Новоросійську;
 - в) Київську, Донецьку, Одеську.

8. Зафронтове бюро, створене для боротьби з денікінцями, очолив:

- а) А. Бубнов;
- б) С. Косіор;
- в) Н. Махно.

9. Між армією УНР і армією Н. Махна була підписана угода про спільні дії у боротьбі з денікінцями:

- а) у вересні 1919 року;
- б) у жовтні 1919 року;
- в) у листопаді 1919 року.

10. 16 грудня 1919 року денікінські війська під натиском радянських військ залишили:

- а) Новоросійськ;
- б) Харків;
- в) Київ.

Запитання

1. Які причини радянсько-польської війни ? Чи можна було її уникнути ?
2. Варшавський договір – оптимальне рішення чи фатальна помилка С. Петлюри ?
3. Які фактори дали змогу радянським військам не тільки зупинити польську агресію, а й почати успішний контрнаступ ?
4. Як місцеве українське населення ставилось до подій радянсько-польської війни ? Які із сторін воно підтримувало ? Чому ?
5. Ризький мир – це перемога, поразка якоїсь із сторін чи договір, що задовольнив інтереси всіх ?
6. Чи був шанс на перемогу у барона Врангеля, який сформував у Криму “Русскую армию” ?
7. Які основні причини перших успіхів врангелівських військ ?
8. Чому після перемоги над Врангелем радянські війська почали боротьбу з махновським рухом ? Як реагувало місцеве населення на такі дії Червоної Армії ?
9. Чи означала перемога над Врангелем і Ризький мир закінчення громадянської війни ?
10. Терор – розправа з політичними противниками шляхом насильства. Терор – закономірне чи випадкове явище громадянської війни ? Які чинники стимулюють, а які стримують терористичні дії ?

Самостійна робота 5
ТЕМА: УРСР в умовах нової економічної політики
(1921-1928 роки)

1. Внутрішнє та міжнародне становище УРСР в 20-тих роках.
2. Причини НЕПу, його суть, особливості впровадження.
3. Причини та масштаби голоду 1921-1928 років.
4. Юридичне оформлення СРСР.
5. Українізації: причини та наслідки.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 325-361.
О. Субтельний. Історія України ст.. 468.
В.В. Світлична. Історія України. ст. 168.

Методичні вказівки

Для кращого засвоєння даної теми, слід повторити тему “СРСР в 20-30-тих роках” з курсу “Всесвітня історія”. Вивчаючи тему, важливо зробити відповідні висновки. Зокрема, за короткий період Україна зробила важливі кроки на шляху модернізації всіх сфер життя, але історична ціна радянської індустріалізації та колективізації була надто високою – це мільйони людських життів.

Важливо з’ясувати суть та наслідки українізації і зробити висновок, що вона свідчить про кінець спробам націонал-комуністів покласти свій, український шлях до соціалізму і неможливість поєднання комунізму з потребами національного розвитку України.

Розвиток культури даного періоду вивчіть разом із відповідними темами курсу “Українська та зарубіжна культура”.

Виконайте практичне завдання:

Порівняйте 2 напрями політико-економічної діяльності радянської держави і заповніть таблицю:

Показник для порівняння	Воєнний комунізм	Нова економічна політика

За підручником Ф. Турченко “Новітня історія України” на сторінках 201-203 проаналізуйте документи, які розкривають зміст, причини і наслідки політики українізації.

Студенти повинні знати:

- причини, суть НЕПу, його наслідки;
- причини та наслідки голоду 1921-1922 років;
- коли утворився СРСР;
- причини та наслідки українізації.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати внутрішню ситуацію та міжнародне становище в УРСР в 20-тих роках;
- виділяти здобутки і прорахунки НЕПу;
- порівнювати політичну діяльність, економічні заходи більшовиків у різні періоди;
- аналізувати наслідки юридичного входження УРСР до складу СРСР.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 5

Тест “Перехід до нової економічної політики”

1. НЕП було проголошено:

а) у 1920 році	а) на X з'їзді РКП (б)
б) у 1921 році	б) на VIII Всеросійському з'їзді Рад
в) у 1922 році	в) на XI з'їзді РКП (б)

2. Як комплекс заходів перехідного періоду НЕП передбачав:

- а) продрозкладку;
- б) продподаток;
- в) використання товарно-грошових відносин;
- г) формування ринку;
- д) націоналізацію промисловості;
- е) тимчасовий допуск капіталістичних елементів в економіку.

3. Ідея заміни продрозкладки продподатком належить:

- а) Ю. Ларіну;
- б) Й. Сталіну;
- в) В. Леніну.

4. У 1921 році в Україні було здано в оренду:

- а) 2500 дрібних промислових підприємств;
- б) 3600 дрібних промислових підприємств;
- в) 5200 дрібних промислових підприємств;

5. Процес над керівниками УПСР відбувся:

- а) 1920 р.
- б) 1921 р.
- в) 1922 р.

6. Основними районами України, якими прокотились дві хвилі голоду 1921-1923 років були:

- а) Катеринославська, Донецька, Запорізька області;
- б) Вінницька, Чернігівська, Київська області;
- в) Одеська, Миколаївська, південь Харківської області.

7. З другої половини 1922 року допомогу голодуючим Україні надавали міжнародні організації:

- а) Американська адміністрація допомоги;
- б) Ліга Націй;
- в) фонд А. Нобеля.

8. У 1921 році комісія на чолі з С. Струлейліним готувала пропозиції щодо заміни грошей:
- а) купонами;
 - б) трудовими;
 - в) гродами;
 - г) облігаціями.

Питання

1. З якою метою керівництво СРСР посилювало централізацію ? Що втрачала Україна внаслідок цього ?
2. Чи була альтернатива утворенню СРСР ? Чи могла УРСР існувати самостійно ?
3. Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони СРСР в політичній, економічній, міжнародній та іншій сферах ?
4. У чому суть більшовицького лозунгу “Культурної революції” ? Чи вдалось його здійснити ?
5. Яку роль у духовному розвитку радянського суспільства відіграла ліквідація неписьменності ?
6. У чому полягає суть і які основні причини запровадження політики коренізації ?
7. Яка основна мета політики коренізації ? Чи було її досягнуто ? Які це мало наслідки ?
8. Чому було згорнуто політику коренізації ? Які історичні уроки цієї політики ?
9. Які нові тенденції з’явилися в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?
10. Яку роль відігравала церква в духовному розвитку суспільства в 20-тих роках ?

Самостійна робота 6

ТЕМА: Західноукраїнські землі в 1921-1939 роках

1. Становище українських земель у складі Польщі.
2. Українські землі під владою Румунії.
3. Закарпаття у складі Чехословаччини.

Література

- О. Субтельний. Історія України. – К., 1993. ст. 552.
О. Бойко. Історія України. К., 1999. ст. 369.
В. Світлична. Історія України, 2002. ст. 182.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи рекомендовану літературу з'ясуйте, що в 20-30-тих роках українські землі знаходилися в складі СРСР, Румунії, Польщі та Чехословаччини. Виділіть, що національно-визвольний рух на західноукраїнських землях переходить у нову фазу із заснуванням у Відні 1929 року на чолі з Є. Коновальцем ОУН, а також величезна роль ва цьому церкви та митрополита А. Шептицького.

Проаналізуйте документ № 4 за підручником Ф. Турченка “Новітня історія України” на сторінці 274 і зробіть висновок щодо програмних цілей ОУН.

Студенти повинні знати:

- соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини;
- політичні партії, їхні програми, діяльність;
- історичних лідерів С. Бандеру, А. Мельника, А. Шептицького;
- суть Мюнхенської угоди та її наслідки.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини (20-30-ті роки XX століття).

Питання для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 7

1. Чому українські землі опинились у складі різних держав ? Які це мало наслідки у політичній, економічній та духовній сферах ?
2. У якій державі українці мали більше свобод – в СРСР, Польщі, Румунії чи Чехословаччині ? Чим це пояснити ?
3. У чому полягала суть невизначеності у відносинах українців Східної Галичини та Західної Волині з офіційною польською владою ?
4. Чи міг український народ самостійно вирішити проблему єдності українських земель ?

5. Які форми суспільної активності дали змогу українському населенню ефективно протидіяти асиміляторській політиці Польщі ?
6. У чому суть компанії “пацифікації” ? чи могла вона досягнути своєї мети?
7. Чому А. Шептицький мав значний вплив на авторитет українського населення західноукраїнських земель ?
8. Чому процес, внаслідок якого українські землі потрапили до складу Румунії, історики називають анексією, а аналогічний процес підпорядкування Закарпаття Чехословаччині – входженням ?
9. У 1925 році в Польщі діяло 12 українських політичних партій. Яким був їх вплив на суспільний розвиток ? Чи користувалися вони підтримкою українського населення ?
10. У Закарпатті діяло 30 українських політичних партій – це вияв сили чи слабкості українського національного руху в цьому регіоні ?
11. Які чинники сприяли, а які перешкоджали діяльності КПЗУ ?
12. Які передумови виникнення ОУН ? Охарактеризуйте сильні і слабкі сторони їх діяльності.
13. Чим було зумовлено проголошення автономії Карпатської України ? Чому державність Карпатської України Гітлер назвав “нежиттєздатною”?

Самостійна робота 8

ТЕМА: Завершення вигнання окупантів з України та втрати в роки війни

1. Завершальний етап боротьби в тилу.
2. Радянський партизанський рух.
3. Становище в Західних областях України.
4. Втрати в роки війни.

Література

О. Субтельний Історія України. ст. 588.
О. Бойко. Історія України ст. 418.
В. Світлична. Історія України ст. 204.
Ф. Турченко. Новітня історія України. – ч. 1. – К., 1998.

Методичні вказівки

При вивченні даної теми слід повторити тему “Друга світова війна” із курсу “Всесвітня історія”. Зверніть увагу на завдання, які необхідно було виконати радянським військам у ході Корсунь-Шевченківської операції, коли було звільнено територію України, як втрати в роки війни позначилися на внутрішній ситуації в Україні.

Для кращого засвоєння теми підготуйте повідомлення: “Депортація кримськотатарського населення у травні 1944 року, причини та наслідки”.

Студенти повинні знати:

- скільки тривала Корсунь-Шевченківська операція ?
- коли було звільнено Крим ?
- коли територія України була повністю звільнена від фашистських окупантів ?
- що Ви знаєте про формування стрілецької дивізії СС “Галичина” ?
- розкрийте суть постанови Раднаркому СРСР і ЦК ВКП (б) “Про невідкладні заходи по відбудові господарства в районах, визволених від німецької окупації”.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати хід визволення України від фашистських загарбників;
- характеризувати вклад українського народу в розгром нацистської Німеччини та її союзників.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 8

ТЕСТИ

1. Корсунь-Шевченківська наступальна операція тривала:
 - а) з 24 січня по 17 лютого 1944 року;
 - б) з 22 березня по 16 квітня 1944 року;
 - в) з 23 червня по 29 червня 1944 року.

2. З 13 липня по 29 серпня відбулися бої:
 - а) Білоруської стратегічної наступальної операції;
 - б) Львівсько-Сандомирської стратегічної наступальної операції;
 - в) Східно-Карпатської стратегічної наступальної операції.

3. З 25 березня 1944 року війська 2-го Українського фронту вийшли на кордон:
 - а) з Польщею;
 - б) з Чехословаччиною;
 - в) з Румунією.

4. Крим було звільнено:
 - а) у квітні 1944 року;
 - б) у травні 1944 року;
 - в) у червні 1944 року.

5. Територія України була повністю звільнена від фашистських окупантів:
 - а) у серпні 1944 року;
 - б) у жовтні 1944 року;
 - в) у грудні 1944 року.

6. Українська Головна Визвольна Рада утворилася:
 - а) у липні 1944 року;
 - б) у жовтні 1944 року;
 - в) у січні 1945 року.

7. Формування Стрілецької дивізії СС “Галичина” були розгромлені у червні 1944 року:
 - а) під Баштанкою;
 - б) під Бродами;
 - в) під Львовом.

8. X сесія Верховної Ради СРСР прийняла Закон “Про перетворення Наркомату закордонних справ із загальносоюзного на союзно-республіканський”, тобто відновила право на зовнішньополітичну діяльність України:

- а) 1 лютого 1944 року;
- б) 1 лютого 1945 року;
- в) 10 квітня 1945 року.

9. Раднарком СРСР і ЦК ВКП(б) прийняли постанову “Про невідкладні заходи по відбудові господарства в районах, визволених від німецької окупації”

- а) у серпні 1943 року;
- б) у січні 1944 року;
- в) у лютому 1945 року.

10. Після відновлення зовнішньоекономічного представництва Наркомат закордонних справ України очолив:

- а) Д. Мануїльський;
- б) О. Корнійчук;
- в) Л. Каганович.

Питання

- 1. Що мали на меті радянські владні структури, розгараючи в Західній Україні репресії проти місцевого населення ? Чи можна було уникнути таких каральних акцій ?
- 2. Як втрати в роки війни позначилися на внутрішній ситуації в Україні ?
- 3. З якими труднощами зіткнулася радянська влада в Україні ? Які були спроби їх подолання ?

Самостійна робота 7

***ТЕМА: Післявоєнна відбудова і розвиток України
в 1945-му році - на початку 50-тих років.***

***Культурне життя в другій половині
40-х на початку 50-тих років.***

1. Україна в період післявоєнної відбудови.
2. Голод 1946-1947 років, його причини і наслідки.
3. Радянізація західних областей України.
4. Культурне життя в Україні в другій половині 40-их – на початку 50-тих років.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. ст. 418.

Ю. Зайцев. Історія України. ст. 326.

Ф.Г. Турченко. Новітня історія України. ч. 2. ст. 7-42.

Політична історія України. ст.. 362.

Методичні вказівки

Під час вивчення теми зверніть увагу на основні напрями зовнішньополітичної діяльності УРСР наприкінці 40-х – на початку 50-тих років. Поміркуйте, чому сталінське радянсько-партійне керівництво знову допустило УРСР до сфери міжнародних відносин.

Зверніть увагу, що в даний період загони УПА та підпілля ОУН від активних бойових дій перейшли до антирадянської пропаганди та саботажу. Хоч окремі невеликі загони УПА продовжували діяти до середини 50-тих років, але як організація, УПА перестала існувати саме після смерті її командира Р. Шукевича (в березні 1950 року).

Вивчаючи проблему голоду 1946-1947 років, слід зрозуміти, що основна причина його – позиція союзного державно-партійного керівництва, яке знало про становище в сільському господарстві України і не вжило запобіжних заходів щодо злиденного положення селянства.

При вивченні культурного життя даного періоду, зрозумійте, що незважаючи на труднощі повоєнної відбудови, коли на розвиток культури не вистачало коштів, робота щодо відновлення мережі шкіл, вузів, науково-дослідних установ проводилася. Але більшовицька партія прагнула перетворити культуру в знаряддя збереження і посилення свого контролю над молоддю. У повоєнні роки розвиток культури проходив у атмосфері ідеологічної непримиримості, постійних переслідувань інакомислячих,. Великоруський шовінізм, “ждановщина” нанесли в цей період удар особливої сили по українській культурі.

Для кращого засвоєння теми заповніть таблицю:

Діяльність УРСР на міжнародній арені	Особливості соціально-економічного розвитку	Територіальні зміни УРСР після Другої світової війни

Голодомори в Україні

Причини, наслідки	Голодомор 1933 року	Голодомор 1947 року

Радянізація Західної України

Заходи радянського керівництва	Економічна сфера	Політична сфера	Культурне життя

Боротьба ОУН-УПА з радянським окупаційним режимом

Мета	Засоби досягнення	Причина поразки

Українська культура у повоєнні роки

Галузі культури	Діячі	Твори

Студенти повинні знати:

- які територіальні зміни відбулися в Україні після Другої світової війни?
- суть операції “Вісла”;
- особливості відбудови промисловості і сільського господарства;
- суть “радянізації” західних областей України;
- діяльність ОУН-УПА на західноукраїнських землях;
- причини і наслідки голоду 1946-1947 років;
- суть культурних процесів України в другій половині 40-вих на початку 50-тих років.

Студенти повинні віти:

- давати оцінку подіям та фактам, що сталися в повоєнній Україні.

Україна в повоєнні роки
ТЕСТИ

1. Перший з'їзд народних комітетів Карпатської України прийняв маніфест про возз'єднання Закарпаття з УРСР.
 - а) 26 листопада 1944 року;
 - б) 14 січня 1945 року;
 - в) 21 квітня 1945 року.

2. Договір між Чехословаччиною та СРСР про життя Карпатської України з Радянською Україною було підписано:
 - а) 15 квітня 1945 року;
 - б) 23 травня 1945 року;
 - в) 29 червня 1945 року.

3. Операція "Вісла" була проведена польським урядом...
 - а) у березні-квітні 1947 року;
 - б) у квітні-травні 1947 року;
 - в) у червні-липні 1947 року.

4. Вибори до Верховної УРСР відбулися:
 - а) 1945 р.
 - б) 1946 р.
 - в) 1947 р.

5. Президія Верховної Ради УРСР прийняла указ про Державний герб УРСР, Державний прапор УРСР, Державний гімн УРСР у...
 - а) 1948 р.
 - б) 1949 р.
 - в) 1950 р.

6. У липні 1944 року М. Мануїльський очолив:
 - а) Верховну раду УРСР;
 - б) Республіканський комітет борців за мир;
 - в) Народний комісаріат закордонних справ;
 - г) ЦК КП (б)У

Самостійна робота 8

ТЕМА: Соціальна сфера суспільства в період загострення кризи радянської системи (середина 60-тих-початок 80-тих років XX ст.)

1. Рівень життя населення.
2. Сфера медичного обслуговування.
3. Опозиційний рух. Створення УГС.
4. Культура і духовне життя

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст. 456.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998, ст. 352.
Ф.Г. Турченко та інші. Новітня історія України. ч. 2. ст. 89.
Політична історія України. – К., 2001. ст. 403.

Рекомендується повторити тему “СРСР 1945-1985 рр.” із курсу “Всесвітня історія”. Підкресліть, що причини невдач реформ 50-60-тих років та застою в економіці були пов’язані із загальною кризою тоталітарного радянського режиму в цілому по СРСР.

При опрацюванні даної теми вясніть, які причини низького життєвого рівня трудящих республіки, які наслідки мала деформація у розвитку між містами і селами УРСР, які основні підсумки розгортання опозиційного руху 60-70-тих років в УРСР.

При вивченні культурного життя висловіть судження, чим була викликана репресивна політика партійно-державного керівництва щодо діячів української культури в 70-80-тих роках, чи вона досягла поставленої мети :

Для кращого засвоєння теми заповніть таблиці:

Соціально-економічний розвиток	Прояви кризових явищ в економіці	Результати реформ 1965-1980 років	
		позитивні	негативні

Причини появи	Програмні цілі	Зміст діяльності
а) дисиденти		
б) правозахисники		

Студенти повинні знати:

- характер суспільно-політичного життя радянського суспільства в середині 60-80-тих років;
- спроби реформування економіки, її наслідки;
- характерні риси політики русифікації;
- причини і наслідки дисидентського руху.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етносоціальні процеси та рівень життя населення України в середині 60-тих – на початку 80-тих років;
- давати оцінку опозиційному руху, виділяти його особливості;
- характеризувати процес русифікації та ідеологізації культурного життя даного періоду.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 8

1. Які проблеми вирішував, а які породжував перехід до загальної середньої освіти ?
2. Які причини зумовили прогресуючий процес русифікації ?
3. Що таке ідеологізація навчального процесу ? Чи може освіта розвиватися поза пануючими у даному суспільстві ідеологічними схемами ?
4. Як пов'язані між собою процеси централізації та денаціоналізації у радянському суспільстві ? Як вони позначилися на житті України ?
5. Що таке “маланчуківщина” ? У чому вона виявлялась ? Який вплив на духовне життя суспільства вона справила ?
6. У якій сфері – аполітичній, економічній, духовній – курс радянського керівництва на “стабілізацію” був найвідчутніший ?

Заповніть таблицю “Культура України у 70-80-тих роках”

Освіта	Наука і техніка	Література	Театр і музика	Архітектура, образотворче мистецтво

Самостійна робота 6

ТЕМА: Україна в період загострення соціально – економічної та політичної кризи (середина 60-тих початок 80-тих років)

1. Суть політико – ідеологічної кризи в СРСР.
2. Діяльність П. Шелеста і В. Щербицького.
3. Спроби економічних реформ.
4. Рівень життя населення. Сфера медичного обслуговування.
5. Опозиційний рух. Створення УГС.
6. Культура і духовне життя.

Література

О.Д. Бойко. Історія України. – К., 1999. ст. 456.
Ю. Зайцев. Історія України. – Л., 1998, ст. 352.
Ф.Г. Турченко та інші. Новітня історія України. ч. 2. ст. 89.
Політична історія України. – К., 2001. ст. 403.

Рекомендується повторити тему “СРСР 1945-1985 рр.” із курсу “Всесвітня історія”. Підкресліть, що причини невдач реформ 50-60-тих років та застою в економіці були пов’язані із загальною кризою тоталітарного радянського режиму в цілому по СРСР.

При опрацюванні даної теми виясніть, які причини низького життєвого рівня трудящих республіки, які наслідки мала деформація у розвитку між містами і селами УРСР, які основні підсумки розгортання опозиційного руху 60-70-тих років в УРСР.

При вивченні культурного життя висловіть судження, чим була викликана репресивна політика партійно-державного керівництва щодо діячів української культури в 70-80-тих роках, чи вона досягла поставленої мети:

Для кращого засвоєння теми заповніть таблиці:

Соціально-економічний розвиток	Прояви кризових явищ в економіці	Результати реформ 1965-1980 років	
		позитивні	негативні

Причини появи	Програмні цілі	Зміст діяльності
а) дисиденти		
б) правозахисники		

Студенти повинні знати:

- характер суспільно-політичного життя радянського суспільства в середині 60-80-тих років;
- спроби реформування економіки, її наслідки;
- характерні риси політики русифікації;
- причини і наслідки дисидентського руху.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати етносоціальні процеси та рівень життя населення України в середині 60-тих – на початку 80-тих років;
- давати оцінку опозиційному руху, виділяти його особливості;
- характеризувати процес русифікації та ідеологізації культурного життя даного періоду.

Перелік питань для контролю та самоконтролю самостійної роботи № 6

1. Які проблеми вирішував, а які породжував перехід до загальної середньої освіти ?
2. Які причини зумовили прогресуючий процес русифікації ?
3. Що таке ідеологізація навчального процесу ? Чи може освіта розвиватися поза пануючими у даному суспільстві ідеологічними схемами ?
4. Як пов'язані між собою процеси централізації та денаціоналізації у радянському суспільстві ? Як вони позначилися на житті України ?
5. Що таке “маланчуківщина” ? У чому вона виявлялась ? Який вплив на духовне життя суспільства вона справила ?
6. У якій сфері – аполітичній, економічній, духовній – курс радянського керівництва на “стабілізацію” був найвідчутніший ?

Заповніть таблицю “Культура України у 70-80-тих роках”

Освіта	Наука і техніка	Література	Театр і музика	Архітектура, образотворче мистецтво

ТЕСТИ

“Опозиційний рух”

1. Перша велика хвиля арештів дисидентів прокотилась Україною:
 - а) 1965 р.
 - б) 1967 р.
 - в) 1969 р.

2. В. Чорновіл видав збірник матеріалів про арешти в Україні “Лихо з розуму”
 - а) 1965 р.
 - б) 1967 р.
 - в) 1969 р.
 - г) 1972 р.

3. Автором публіцистичного твору “Репортаж із заповідника ім. Берії” є:
 - а) М. Руденко;
 - б) І. Світличний;
 - в) В. Мороз.

4. Українсько-Гельсінська група виникла:
 - а) 1975 р.
 - б) 1976 р.
 - в) 1977 р.
 - г) 1978 р.

5. УГС очолив:
 - а) М. Руденко;
 - б) Л. Лук’яненко;
 - в) Г. Григоренко;
 - г) О. Бердник.

6. Представниками релігійного дисидентства є:
 - а) Г. Вінс;
 - б) І. Гель;
 - в) І. Кандиба;
 - г) В. Романюк;
 - д) Й Тереля.

7. Маніфестація проти арештів української інтелігенції відбулася в Київському кінотеатрі “Україна”

- а) 1965 р.
- б) 1972 р.
- в) 1975 р.

8. У 1970-1974 роках побачили світ 1-8 випуски “Самвидавського журналу”:

- а) “Українське слово”;
- б) “Український вісник”;
- в) “За свободу”;
- г) “Хроніка опору”.

9. Встановіть послідовність подій:

- а) усунення П.Шелеста з поста першого секретаря ЦК КП України;
- б) перша хвиля арештів дисидентів в Україні;
- в) схвалення Верховною Радою УРСР нової Конституції УРСР;
- г) утворення УГС.

10. В Україні було дисидентів:

- а) понад 300 осіб;
- б) майже 500 осіб;
- в) майже 1000 осіб.

Відокремлений структурний підрозділ Національного аграрного університету
«Бобровицький коледж економіки та менеджменту ім. О. Майнової»

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з дисципліни “Історія України”
для студентів II курсу всіх спеціальностей

ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКЕ КНЯЗІВСТВО

1. Дайте аналіз діяльності Данила Галицького _____

2. Відмітьте вірні твердження:

1) До якого часу належить перша письмова згадка про м. Львів:

а) 1256 р.;

б) 1240 р.;

в) 1410 р.

2) Хто об'єднав Волинську і Галицьку землі?

а) Роман Мстиславович;

б) Данило Галицький;

в) Ярослав Осмомисл.

3) Коли Данило Галицький отримав від Папи Римського корону:

а) 1253 р.;

б) 1263 р.;

в) 1273 р.

4) Хто був останнім князем Галицько-Волинської землі ?

а) Юрій II Болеслав;

б) Андрій II;

в) Лев II.

5) Коли вперше з'явилась назва "Україна" ?

а) 1185 р.

б) 1187 р.

в) 1210 р.

3. Визначте історичне значення Галицько-Волинського князівства _____

4. Заповніть таблицю "Розвиток української культури XII-XIV століть":

Освіта	Наука	Література	Музика і театр

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В II ПОЛОВИНІ XVII-XVIII СТОЛІТТЯ

I. Хронологічний диктант:

1. Берестейська унія _____
2. Повстання під проводом Северина Наливайка _____
3. Хотинська битва _____
4. Литовські статuti _____
5. Битва на Жовтих Водах _____
6. Битва під Берестечком _____
7. Андрусівське перемир'я _____
8. "Вічний мир" _____
9. Роки гетьманування І. Мазепи _____
10. Полтавська битва _____
11. Конституція П. Орлика _____
12. Указ Петра І про заборону друку українською мовою _____

II. Складіть історичний портрет гетьманів:

1. П. Дорошенка _____
2. Д. Многогрішного _____
3. І. Самойловича _____
4. І. Мазепи _____

III. Дайте короткий опис-резюме основних подій теми:

IV. Заповніть таблицю "Внутрішня політика гетьманів II половини XVII – початку XVIII століття"

Прізвище та ім'я гетьмана	Роки гетьманування	Зміст діяльності	Значення

УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ (1900-1914 РОКИ)

1. Заповніть таблицю “Економічний розвиток українських земель на початку XX століття”

У складі Російської імперії	У складі Австро-Угорської імперії

2. Назвіть представників даних політичних партій та організацій:

1891 р. “Братство тарасівців” _____

1897 р. “Загальна українська організація” _____

1900 р. “Революційна українська партія” _____

1900 р. “Самостійна Україна” _____

1902 р. “Українська народна партія” _____

1904 р. “Спілка” _____

1904 р. “Українська демократична партія” _____

1904 р. “Українська радикальна партія” _____

3. Заповніть таблицю “Масові соціальні рухи в революції 1904-1907 років”

Робітничий рух	Селянський рух	Виступи в армії та на флоті	Виступи на західноукраїнських землях

4. Оцініть діяльність П. Столипіна _____

5. Історичний диктант. Продовжити речення.

1) Повстання моряків Севастополя на чолі з лейтенантом П. Шмідтом відбулося _____

2) Аграрна реформа П. Столипіна здійснювалася з _____

3) Лідерами “Товариства українських поступовців” стали _____

4) Царський Маніфест 17 жовтня 1905 року проголосив _____

5) Найбільшим містом Західної України було _____

6) Політика Австро-Угорщини стосовно Західної України була спрямована на _____

7) Початок XX століття характеризується появою таких стилів: _____

8) Вперше в 1910 році було здійснено польоти на літаку _____

9) Представниками наукового товариства імені Т. Шевченка у Львові були: _____

10) В 1907 році М. Садовський заснував у Києві перший в Україні _____

6. Складіть хронологічну таблицю “Посилення національного гноблення”

Дата	Подія	Зміст

УКРАЇНА У ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ ПОЧАТОК ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

I. Поясніть, що означають назви:

“Союз визволення України” _____

Січові стрільці _____

II. Напишіть, які плани відносно України були:

- у країн Антанти _____

- у країн Троїстого Союзу _____

III. Позначте, яка із вказаних подій мала місце 4 серпня 1914 року

- заснування “Союзу визволення України”;

- початок Першої світової війни;

- захват Львова російською армією.

IV. З якою метою був організований Легіон Січових Стрільців ? _____

V. Підготуйте відповідь на питання “Бойові дії в Україні в 1914 році”

1. Українці в арміях ворогуючих держав.

2. Російський наступ у Галичині.

3. Заснування Галицько-Буковинського генерал-губернаторства.

4. Політика російських окупаційних властей.

5. Українські землі на кінець 1914 року.

VI. Яка була політика Австро-Угорщини по відношенню до українського населення в 1914 році ?

VII. Про кого йдеться ?

Митрополит греко-католицької церкви (1900-1914 роки), засновник Українського Національного музею у Львові. У роки Першої світової війни засланий у Суздальський монастир.

VIII. Установіть відповідність:

1. Д. Донцов	- офіцер Легіону Січових Стрільців
2. Д. Вітовський	- діяч “Союзу визволення України”
3. А. Жук	- генерал-губернатор Галичини і Буковини
4. К. Левицький	- голова Головної української Ради
5. Г. Бобринський	- ідеолог українського інтегрального націоналізму

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1915-1917 РОКАХ

I. Охарактеризуйте відношення до війни:

“Союзу визволення України” _____

“Товариства українських поступовців” _____

В. Винниченка _____

II. Програма “Союзу визволення України” передбачала:

- заснування незалежності Української держави;
- гарантію прав національних меншин;
- автономію України у складі Австро-Угорщини;
- проголошення демократичних свобод;
- утворення Української республіки.

III. Охарактеризуйте діяльність “Союзу визволення України” за планом:

- 1) Мета утворення організації.
- 2) Просвітницька робота членів “Союзу”.
- 3) Міжнародні зв’язки.
- 4) Значення діяльності “Союзу визволення України”.

IV. Як проходило формування Легіону Січових Стрільців ?

V. Доповніть перелік проявів економічної і політичної кризи в Росії:

- 1) послаблення влади;
- 2) падіння престижу царату;
- 3) господарська розруха.

VI. Яка дата співвідноситься з якою подією ?

1. 4 серпня 1914 року	- початок Брусиловського прориву
2. 3 вересня 1914 року	- заснування “Союзу визволення України”
3. 25 вересня 1914 року	- захват Львова російськими військами
4. 3 червня 1916 року	- бойове хрещення Січових Стрільців

VII. Якими були підсумки першої світової війни для України ?

УКРАЇНА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 1919 РОКУ

I. Поясніть значення висловлювань:

Київська катастрофа _____

II. Чому стало можливим об'єднання військових сил УНР та ЗУНР ?

III. Підготуйте повідомлення на тему “Київська катастрофа” за даним планом:

- 1). Наступ денікінців на українську армію.
- 2). Помилка командування українських військ.
- 3). Відступ українських військ.

IV. У чому суть протиріч між керівництвом УНР та ЗУНР ?

V. Під час Першого Зимового походу українські війська діяли під керуванням:

- С. Петлюри;
- Є. Коновальця;
- М. Омеляновича-Павленка та Ю. Тютюнника;
- Н. Махно.

VI. Заповніть таблицю “Режим Денікіна в Україні”:

Сфера політики	Заходи
Аграрна	
Національна	
Культурна	

VII. Доповніть біографію А.І. Денікіна

Російський воєначальник. В серпні 1917 року брав участь в _____

_____,
за що був заарештований. Восени 1917 року втік на Дон, де став одним з організаторів _____.

Після смерті генерала _____
очолив _____. Літом 1919 року заволодів більшою частиною _____.

Наприкінці 1919 року _____,
після чого здав командування _____
і виїхав _____.

VIII. Основними причинами краху денікінщини стали:

- відсутність масової підтримки в Україні;
- могутній наступ Червоної Армії, який привів до розгрому головних сил білогвардійців

Доповніть цей перелік _____

IX. Відмітьте вірні твердження. Наслідком розгрому білогвардійщини було:

- в Україні було відтворено УНР;
- більшовики одержали остаточну перемогу над своїми головними супротивниками;
- почався період нової економічної політики;
- із українських земель в руках білогвардійців залишився тільки Крим;
- почався Другий Зимовий похід військ УНР.

X. Установіть відповідність.

1. А. Кравс	- один з керівників Першого Зимового походу
2. Н. Махно	- радянський воєначальник
3. Ю. Тютюнник	- один з винуватців Київської катастрофи
4. Є. Коновалець	- командуючий полком Січових стрільців
5. В. Примаков	- лідер селянсько-повстанського руху

УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ 1920 РОКУ

I. Як ви оцінюєте значення резолюції керівництва ВКП (б) “Про радянську владу в Україні” ? _____

II. Відмітьте вірні твердження:

На початку 1920 року вища влада в Україні належала:

- Всеукрревкому
- З’їзду Рад
- Рад наркому СРСР
- його очолював _____

III. Відмітьте вірні твердження.

Які з названих заходів характеризують більшовицьку політику в Україні в 1920 році ?

- запровадження загальної трудової повинності;
- максимальне обмеження суверенітету України;
- розвиток приватної торгівлі;
- широке запровадження “червоного терору”;
- націоналізація торгівлі й промисловості.

IV. Чому більшовики зберігали в Україні надзвичайні органи влади, особливо в сільській місцевості ? _____

V. Заповніть таблицю “Аграрна політика більшовиків у 1919 і в 1920 роках”.

Подібні й відмінні риси	1919 рік	1920 рік
Спільне		
Відмінне		

VI. Підготуйте повідомлення на тему: “Повстанський рух під керівництвом Н. Махно в 1920 році” за планом:

- 1). Причини повстанського руху.
- 2). Мета й форми боротьби.
- 3). Особистість Н. Махно.
- 4). Угода махновців з більшовиками, її наслідки.

ВАРШАВСЬКА УГОДА ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

I. Хто із названих нижче політичних діячів брав участь в укладанні Варшавського договору ?

- Т. Масарик	- В. Затонський
- Ю. Пілсудський	- С. Петлюра
- Є. Петрушевич	- Ю. Бек

II . Відмітьте вірні твердження. За умови Варшавської угоди:

- Польща передавала під контроль УНР Галичину і відмовилась від усіх претензій на неї;
- війська УНР разом з польською армією повинні були брати участь у війні з більшовиками;
- Польща визнала незалежну УНР на чолі з Директорією і Головним Отаманом С. Петлюрою;
- С. Петлюра віддав Польщі Західну Україну;
- за допомогу у боротьбі з більшовиками Польща одержала грошову контрибуцію від уряду УНР.

III. Яким було ставлення до Варшавського договору:

політичних діячів Центральної Ради _____
населення та політичних діячів Західної України _____

IV. Охарактеризуйте події Радянсько-Польської війни за планом:

- 1) Наступ польської армії та військ УНР.
- 2) Окупаційний польський режим та боротьба з ним.
- 3) Контрнаступ Червоної Армії.
- 4) Розрахунки радянського керівництва та їх крах.
- 5) “Ризький мир”.

УКРАЇНСЬКА РСР В УМОВАХ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (1921-1928 РОКИ)

УКРАЇНА В КІНЦІ 1920-ГО – НА ПОЧАТКУ 1921-ГО РОКІВ

I. Поясніть значення слів і висловів.

Продподаток _____

Нова економічна політика _____

“Ножиці цін” _____

II. Заповніть схему “Перехід до нової економічної політики”

III. У чому полягали переваги продподатку перед продрозкладкою для селян ?

IV. Якими були особливості НЕПу в Україні ? _____

V. Перелічіть об’єктивні та суб’єктивні причини голоду в 1921-1923 роках. Які з них, на вашу думку, найбільш суттєві ? _____

VI. Відмітьте вірні твердження. Нова економічна політика здійснювалась:

- в 1921-1925 роках

- в 1921-1928 роках

- в 1920-1930 роках

- в 1922-1939 роках

VII. Дайте характеристику економічного розвитку України за період НЕПу за даним планом:

- 1) Особливості НЕПу в Україні.
- 2) Відбудова промисловості.
- 3) Розвиток сільського господарства.
- 4) Криза “ножиць цін”.
- 5) Наслідки НЕПу.

ВХОДЖЕННЯ УРСР ДО СКЛАДУ СРСР

I. Поясніть значення висловлювань.

“План автономізації” - _____

“Договірна федерація” - _____

II. Що являє собою військово-політичний союз радянських республік, який склався за роки громадянської війни ? _____

III. Відмітьте вірне твердження. “План автономізації означав”:

- ліквідацію решток суверенітету республіки;
- утворення федеративної держави;
- право республік на вихід з єдиної держави.

Хто був автором цього плану ? _____

IV. Чому В. Ленін відхилив “План автономізації” ? _____

V. Відмітьте вірні твердження. Коли було засновано СРСР ? Які з перелічених республік першими увійшли до його складу ?

- Російська Федерація
- Узбекистан
- Молдова

- Україна
- Закавказька Федерація
- Білорусія

VI. У чому було протиріччя між радянською Конституцією 1924 року і реальним станом справ ? _____

VII. Як ви розумієте висловлювання В. Леніна: “Визнання права на розлучення не виключає агітації в тому або іншому випадку проти розлучення” ?

КУЛЬТУРА І ДУХОВНЕ ЖИТТЯ В РОКИ НЕПУ

I. Поясніть значення слів та висловлювань.

Політика коренізації _____
ВАПЛІТЕ _____

II. З якою метою радянське керівництво почало проводити політику коренізації (українізації) ? _____

III. Хто був активним провідником українізації в 20-ті роки ?

- Й. Сталін	- М. Скрипник
- Л. Каганович	- О. Шумський
- М. Хвильовий	- Л. Каменев

IV. Одним з найвидатніших художників України в 20-ті роки вважався:

- М. Бойчук	- В. Касіян
- І. Кавалерідзе	- М. Рильський

V. Якими були особливості релігійного життя в Україні у 20-ті роки ?

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1920-1939 РОКАХ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В СКЛАДІ ПОЛЬЩІ

I. Поясніть значення слів:

“Обложники” _____

“Пацифікація” _____

II. Які з указаних українських земель входили до складу Польщі ?

- Бессарабія	- Полісся	- Підляшшя
- Східна Галичина	- Крим	- Холмщина

III. З якою метою польський уряд розподілив державу на Польщу “А” і Польщу “Б” ? _____

IV. Яка подія відбулася у березні 1923 року ?

- конференція послів Антанти визнала права Польщі на Східну Галичину за умови надання українцям автономії;
- відкриття “таємного” Українського університету;
- утворення кооперативу “Маслосюз”.

V. Яку роль відіграли кооперативи у Західній Україні ? _____

VI. Проявами національного пригноблення українського населення в Польщі були:

- скорочення кількості українських шкіл;
- намагання польського уряду асимілювати українців і утворити однорідну державу;.

Доповніть цей перелік _____

VII. Із названих організацій виберіть і відмітьте ті, які допомагали українцям долати дискримінацію польської влади у області освіти, науки і культури.

- Товариство “Просвіта”	- Наукове товариство імені Т. Шевченка
- Товариство “Радна школа”	- робітфаки
- “Таємний університет”	

VIII. Охарактеризуйте польську політику пацифікації та її наслідки за планом:

- 1) вплив економічної кризи на українські землі;
- 2) польські репресії;
- 3) загострення польсько-українських відносин;
- 4) результати пацифікації.

ПАРТІЇ ТА ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

I. Охарактеризуйте загальні умови для політичної діяльності українців у Польщі за планом:

- 1) Можливість для діяльності партій.
- 2) Політична дискримінація українців.
- 3) Основні партії.

II. Відмітьте вірні твердження. Які соціальні прошарки були опорою Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО) ?

- селяни	- діячі кооперативів
- духовенство	- інтелігенція

III. У чому зміст угоди, укладеної в середині 30-тих років під керівництво Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО) з польськими лідерами ? _____

IV. Назвіть причини:

зростання популярності КПЗУ у 20-ті роки _____

падіння її авторитету у 30-ті роки _____

V. Відмітьте вірне твердження. Яка із західноукраїнських партій намагалася поєднати соціалістичний вибір з ідеєю незалежної України ?

- УНДО (Українське національно-демократичне об'єднання);
- Радикальна партія;
- КПЗУ;
- Організація українських націоналістів.

ЗАВЕРШЕННЯ ВИГНАННЯ ОКУПАНТІВ З УКРАЇНИ ТА ВТРАТИ В РОКИ ВІЙНИ

I. Складіть хронологічну таблицю здійснення наступальних операцій з 1943-1944 років

II. Назвіть фактори, що сприяли успіху радянських військ : _____

III. Доповніть твердження:

На завершальному етапі визволення України основною метою діяльності радянських партизанських об'єднань було:

- сприяти Радянській Армії у визволенні України;
- вести роз'яснювально-агітаційну роботу;
- у міру визволення території України переносити свою діяльність на територію Румунії, Угорщини, Словаччини, Польщі.

IV. Встановіть вірні твердження.

1. Київ було звільнено:

- а) 6 жовтня 1943 року;
- б) 6 листопада 1943 року;
- в) 25 жовтня 1943 року.

2. Колаборанти – це особи, що:

- а) приймали участь у підпільному рухові;
- б) співробітничали з окупантами;
- в) вели боротьбу з партизанами.

3. Днем Перемоги у Великій Вітчизняній війні вважається:

- а) 8 травня 1945 року;
- б) 9 травня 1945 року;
- в) 2 вересня 1945 року.

4. Голокост – це:

- а) політика дискримінації щодо євреїв на окупованій території;
- б) політика з “обмеження” чисельності єврейського населення;
- в) масове знищення євреїв на окупованих гітлерівцями територіях.

5. Плацдарм, з якого розпочався наступ, який завершився визволенням Києва:

- а) Барвінківський виступ;
- б) Лютіжський плацдарм;
- в) Букринський плацдарм.

6. Офіційною датою завершення вигнання нацистських військ з території України вважається:
- а) 8 жовтня 1944 року;
 - б) 14 жовтня 1944 року.
 - в) 28 жовтня 1944 року.

7. Українська греко-католицька церква в роки війни:
- а) підтримувала “новий порядок”;
 - б) заперечувала “новий порядок”;
 - в) зайняла нейтральну позицію.

V. Використовуючи матеріал підручника з’ясуйте ціну перемоги за таким планом:

- Людські втрати _____
- Матеріальні втрати _____
- Демографічні втрати _____
- Політичні наслідки _____
- Міжнаціональні відносини _____

**ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА І РОЗВИТОК УКРАЇНИ
В 1945 – НА ПОЧАТКУ 1950-ТИХ РОКІВ
КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ В ДАНИЙ ПЕРІОД**

1. Назвіть особливості відбудови в Україні _____

2. Складіть політичний портрет Р. Шухевича _____

3. Дайте вірні твердження:

1) Перші повоєнні вибори до Верховної Ради УРСР відбулися:

- а) 1945 р.
- б) 1946 р.
- в) 1947 р.

2) Які з вказаних подій відбулися в першій половині 1950-тих років ?

- а) початок освоєння цілинних земель;
- б) перші повоєнні вибори до ВР УРСР;
- в) затвердження нової державної символіки УРСР;
- г) загибель Р. Шухевича;
- д) ліквідація УГКЦ.

3) Що об'єднує ці дати ?

- а) 1921-1922 роки;
- б) 1932-1933 роки;
- в) 1946-1947 роки.

4) Партійну організацію України в 1949-1953 роках очолив:

- а) Л. Каганович;
- б) Л. Мельников;
- в) М. Хрущов.

5) Пріоритетне значення відбудови надавалося:

- а) важкій промисловості;
- б) легкій промисловості;
- в) добувній промисловості.

6) Р. Шухевич загинув:

- а) 1950 р.;
- б) 1951 р.;
- в) 1952 р.

7) Обов'язкове семирічне з навчання дітей було впроваджено:

а) 1950 р.;

б) 1951 р.;

в) 1952 р.

8) В. Сосюру було звинувачено у “буржуазному націоналізмі” за твір:

а) “Любіть Україну”;

б) “Третя рота”;

в) “Червона зима”.

4. Історичний диктант

1) Колективізація у західноукраїнських землях була в основному завершена в _____

2) УГКу було ліквідовано у _____

3) В чому було звинувачено К. Мельникова при усуненні його з посади першого секретаря ЦК КП (б) У ? _____

4) Державний прапор УРСР у 1949 році став _____

5) Чи мало УПА закордонну підтримку у своїй боротьбі проти радянської влади ? _____

6) Роком суцільної колективізації у західноукраїнських землях був _____

7) Які науки в умовах “жданівщини” були визнані псевдонауками ? _____

8) Хто став першим українцем на посаді керівника КП (б) У ? _____

9) Створення колгоспів сприймалося населенням позитивно чи негативно ? _____

10) Чи вважається Україна членом-засновником ООН ? _____

**СОЦІАЛЬНА СФЕРА СУСПІЛЬСТВА В ПЕРІОД
ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ
(СЕРЕДИНА 1960-ТИХ – ПОЧАТОК 1980-ТИХ РОКІВ)**

I. Які демографічні зміни відбулися в УРСР в 1970-1980 роки _____

II. Охарактеризуйте діяльність В. Щербицького _____

III. Назвіть особливості ідеологічної та моральної кризи суспільства

IV. Історичний диктант

1. У 1980 році в Україні переважало міське чи сільське населення ? _____

2. У 1968 році почалася кампанія цькування О. Гончара за його роман _____

3. На середину 1980-тих років в Україні більшість учнів навчалась в українських чи російських школах ? _____

4. У 1970-1980 роках переважали матеріальні чи моральні стимули праці робітників ? _____

5. Назвіть не менше трьох найбільш відомих українських кінорежисерів даного періоду _____

6. Маніфестація в Київському кінотеатрі “Україна” відбулася в ? _____

7. Чи був дисидентський рух масовим ? _____

8. Відмітьте вірні твердження:

1) Самвидав – це:

- а) твори, що видані всупереч офіційним заборонам;
- б) спосіб розповсюдження офіційної інформації;
- в) ваш варіант.

2) Четверту Конституцію УРСР було прийнято:

- а) 1977 р.
- б) 1978 р.
- в) 1979 р.

3) Які з вказаних творів написані українським журналістом-правозахисником В. Чорноволом ?

- а) “Хроніка опору”;
- б) “Правосуддя чи рецидиви терору”;
- в) “Репортаж із заповідника ім. Берії”;
- г) “Лихо з розуму”.

4) Вчені України В. Глушков, Л. Ландау, Б. Патон працювали у галузях _____

5) Привілейоване становище партійно-державної номенклатури появилось:

- а) у користуванні благами, що були недоступні пересічним громадянам;
- б) у вільному доступі до будь-якої інформації;
- в) у непідсудності і не підконтрольності.

6) Появі УГГ сприяли події:

- а) укладання “Гельсінського заключного акту”;
- б) посилення репресій проти дисидентів;
- в) появі Гельсінської групи в Москві.

7) Чи існував культ особи Л. Брежнєва ?

- а) так, існував;
- б) ні, бо населення ставилося до нього з повагою;
- в) свій варіант.

8) Домінуючим і офіційно визначеним методом у культурі був:

- а) неореалізм;
- б) соціалістичний реалізм;
- в) креативний реалізм.

9) Номенклатура – це _____

10) Які з названих проблем гостро постали в УРСР у 70-80-ті роки XX століття ?

- а) соціальні;
- б) політичні;
- в) економічні.